No. 1173 Zaterdag 23 Juni 1906. 23ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao 22 Juni.

De Beschaving op Curaçao.

De Zeereerwaarde Pater P. E. EUWENS, dankbaar willen wij het hier openlijk erkennen, heeft ridderlijk den handschoen voor ons opgenomen tegen onzen onbekenden aanvaller in *Neerlandia*. De onbekende grootheid X zal, na het ontvangen van die paar fiksche slagen en rake stooten van dezen vaardigen, koenen strijder, zich nog wel dieper verschuilen in zijn geheimzinnig duister, en nog verder wegzinken in eigen nietigheid en schande.

't Zou echter kunnen wezen, dat van al diens onbewezen geschrijf toch hier of daar iets is blijven hangen. De Zeereerwaarde Pater EUWENS kondigt op het slot van zijn derde artikel, voorkomende in het Mei-nummer van *Neerlandia*, aan, dat hij niet verder over de beschaving op Curaçao spreken zal, maar een volgend maal handelen wil over het Onderwijs en de Hollandsche taal.

De stof is echter zeker nog niet uitgeput en daarom meenden wij, dat het zijn nut kon hebben nog een enkel woord aan de Beschaving op Curaçao te wijden. Hoe langer zoo meer blijkt het immers, dat Curaçao aan Nederland nog grootendeels onbekend is. Men behoeft dus niet te vreezen spoedig te veel te zeggen, en vervelend te worden door te herhalen, wat een ieder reeds weet. Voorgelicht door X heeft men niet veel goeds van Curaçao's beschaving te zien gekregen, en moet daardoor wel een zeer verkeerd oordeel vormen over onze toestanden. Is Curaçao echter werkelijk zoo onbeschaafd?

Zonder verwijt, zonder geraaktheid zelfs willen wij in alle oprechtheid aanvaarden, wat het Hoofdbestuur ons „toevoegde in het redactioneel artikel „*Storm*.":

„Curaçao is een eiland en eilandbeschaving voert tot klein-wereldje apart; dat is een geschiedkundige en aardrijkskundige wet, waaraan geen ontkomen mogelijk is. Een klein eiland is als een groot dorp."

Iemand, onbekend met deze natuurwet, zou nu op ons eiland grootsteedsche beschaving kunnen zoeken. Maar dan vergist zulk een persoon zich toch deerlijk! Een dergelijke beschaving hoort op ons eiland niet te huis. Eischt men dit, dan doet men onredelijk, en reikt zich zelf slechts een brevet van domme onwetendheid uit.

Heeft het nu zin, dat X den buitenneger onbeschaafd scheldt, omdat hij „ronddraaiend in zijn bekrompen kringetje van onontwikkelden,...... nooit gelegenheid (heeft) zich op te werken tot de gewone, normale hoogte van een gewounen wereldburger."?

Ons eiland is wel klein, maar een middelpunt van het groote wereldverkeer. Schepen van verschillende nationaliteiten der oude en nieuwe wereld bezoeken onze haven en geven werk aan talrijke arbeiders onzer buitendistricten. Ons volk houdt voeling met geheel de beschaafde wereld en komt in aanraking met talrijke vreemdelingen.

Dagelijks deelt de kabel ons het meest belangrijke nieuws mede ook van de verst verwijderde streken.

Het *Diario del Comercio*, dat de kabelgrammen iederen ochtend bekend maakt, wordt druk gelezen, en waarlijk niet alleen door de hoogere standen. Wat er verder nog belangrijks geschiedt, wordt door hollandsche, amerikaansche, spaansche, engelsche, fransche, duitsche couranten over onze Kolonie verspreid. Hierbij mag men niet vergeten, dat de bladen van Venezuela, Columbia, Panama, Trinidad, dikwerf weer in 't kort weergeven wat de groote bladen van Europa en Amerika mededeelden. Voor het koloniaal nieuws kunnen 10 verschillende bladen, op Curaçao uitgegeven, zorgen. Een dezer bladen wordt geheel in de landstaal geschreven en is zeer verspreid, ook op de eilanden Aruba en Bonaire.

Rondgaande portefeuilles met brochures, illustraties en tijdschriften op alle mogelijk gebied, bibliotheken met keur van boeken, houden het lezend publiek op de vereischte hoogte van letterkunde en wetenschap.

Zoo erg dorperlijk gaat het op Curaçao derhalve toch niet toe. Curaçao moge een groot dorp wezen, maar dan toch een groot cosmopolitisch dorp. Zoo erg bekrompen is het kringetje niet waarin ook de buitennegers ronddraaien.

Het jonge, nog schoolgaande kind zal het in den beginne niet veel „verder brengen dan tot de hut van zijn vader", al ras zal hij eens gaan gluren in de vruchtbare hofjes der plantagebewoners en diens net landhuis bewonderen. School en kerk laten hem ook iets hoogers zien dan het dak van zijns vaders hut, terwijl, de omgang met oudere broers en zusters, die geregeld de stad bezoeken, hem al heel spoedig iets meer van de wereld leert kennen.

Dat ronddraaien van onze jonge negertjes in hun bekrompen kringetje van onontwikkelden duurt dus slechts een paar jaren; komen zij eenmaal geregeld in de stad, dan komen zij als van zelf in aanraking met de meer ontwikkelde beschaving.

Of moet het soms ook nog bewezen worden, dat de stad en haar inwoners werkelijk beschaafd zijn?

Dr. HENDRIK P. N. MULLER, een man die zoo nog al iets van de wereld gezien heeft, schreef verleden jaar in zijn boek „*Door het land van Columbus*":

„Opgetogen wandel ik de stad in. Alles is keurig in orde en geeft een beeld van netheid en zorgvuldigheid, zooals ik er, na Havanna te hebben verlaten, niet meer voor oogen gekregen heb...... Er is leven in de straten, wel niet haastig doch tamelijk druk verkeer. Ik krijg heelemaal niet den indruk van een doode stad........... Dagelijks zie ik andere stoombooten het gat in— en uitloopen, spreek ik andere menschen, hoor ik andere talen; men gevoelt zich hier niet in een achterhoek, doch in voortdurende aanraking met de buitenwereld."

Dr. MULLER noemt de hoogere klasse onzer bevolking „een zeer beschaafde, ontwikkelde kring."

Dit zal voor een ieder duidelijk blijken, als men slechts een oogenblik nagaat, dat tot deze klasse behooren de Curaçaonaars die zich hebben opgewerkt tot Geestelijke, tot Godsdienstleeraar, tot officier, meester in de rechten, geneesheer, apotheker, onderwijzer, tot journalist. Het geheele ambtenaarspersoneel bestaat bijna uitsluitend uit Curaçaonaars, die bij een karig traktementje uitstekend werk leveren. En wie erkent niet, dat Curaçao flinke goed geroutineerde kooplieden bezit, die dikwerf vreemde landen hebben bereisd om zich te vormen. Men behoeft slechts een feestavondje bij te wonen om zich te overtuigen, dat men hier ook veel gevoel heeft voor poësie en muziek en liefde heeft voor de schoone kunsten en wetenschappen.

Moet deze kring van personen soms ook nog bekrompen genoemd worden? En zou van ál deze personen geen beschavenden invloed uitgaan op de buitenbevolking, waarmede zij herhaaldelijk in aanraking komen?

Werkelijk, zoo erg onbeschaafd is ons volk niet!

Dr. MULLER verklaart: „Groote, goedgebouwde, niet parmantige negerkleurlingen werken aan de talrijk groote en kleine schepen, netjes in het wit gekleed met zeildoeken sandalen aan. Zij zijn uitstekende zeelieden en bevaren op een groot aantal kleine, witte schoeners de kusten en de omliggende eilanden zonder dat één blanke zich aan boord bevindt. De (vrouwen) zijn ook zorgvuldig gekleed; zij dragen een bonten doek om het hoofd."

Dr. BOEKE heeft openlijk gezegd, dat onze ranke bootjes buitengewoon goed gebouwd waren en met zeldzaam zeemanstalent worden bestuurd.

Onder de bekwame schrijnwerkers, kleer— en schoenmakers telt men vele zoogenaamde buitennegers, maar de metselaars zijn bijna uitsluitend van buiten.

Bijna zonder leiding, met gebrekkige instrumenten, waarmede zij zich meesterlijk weten te behelpen, hebben zij prachtige huizen gebouwd, die de bewondering wekken van iederen vreemdeling. Men heeft het Curaçao-nummer van *Neerlandia* slechts te doorbladeren, de vele illustraties daarin voorkomend geven voor onze stelling de krachtigste bewijzen.

Sinds jaren bestaan in de buitendistricten onder de arme negers coöperatieve vereenigingen, fondsen

Feuilleton.

St. Eustatiaansche Ditjes en Datjes.

II.

KOSTSCHOOLLEVEN.

Met een excuus voor de salto mortale in de gedachtengang begeven wij ons van de zaal, waar het lichamelijk voedsel wordt toegediend naar een ander, waar het geestelijk voedsel in vrij wat ruimer mate aan de kostschooljeugd wordt verstrekt. Wij bevinden ons in de studiezaal.

Met inkt bemorste en wreed getatoueerde banken, een dreigende katheder, voilá tout! Het is de plaats, die door haar bonte bevolking gehaat wordt met al den haat, die een jongenshart bevatten kan. Hier slijten zij verreweg het grootste gedeelte van den dag, gedoemd zoet op hun plaats te zitten studeeren en alles te doen, wat zij niet graag doen, waaraan zij meer dan één broertje dood hebben en dat alles in een ijzige, kille grafstilte. Hebben zij nog iets te schrijven, enfin, dan gaat het nog, door de metamorphose van pen in teekenstift schijnt de tijd gewiekt. Maar hoe de studies door te komen, waarin zij om een onafzienbare les er in te pompen moraliter gedwongen zijn twee volle uren op hun boek te zitten turen.

Dat er dan schijnbaar hard geblokt, maar feitelijk veel gedommeld en gesoesd wordt, is onnoodig te constateeren. Gelukkig de jongen, die op zulk een soesavondje in een hoekje van zijn lessenaar een mooi boek voor die gelegenheid in petto heeft. Reeds in het begin der studie is het met alle behoedzaamheid uit den lessenaar naar de zitbank getransporteerd, en nu eindelijk het argusoog van den surveillant (die natuurlijk een pik op hem heeft) zich een oogenblik van hem afwendt, ligt het uitgespreid op zijn knieën. Met beide handen onder het hoofd, als geheel geabsorbeerd in Dubois' lijst van onregelmatige werkwoorden, leest hij aanvankelijk slechts met één oog, het ander als een trouwe schildwacht op den uitkijk naar de vijandelijke vesting, den katheder. Maar allengskens wordt hij zoo door zijn held Michael Strogoff in beslag genomen, dat hij én katheder én surveillant én alles om hem heen vergeet, met gloeiende wangen en schitterende oogen bladzij ná bladzij verslindt en eindelijk alle regelen der voorzichtigheid vergetend, met zijn neus op het boek liggend bijna geheel onder de bank verdwijnt. De surveillant al lang perplex over den buiten— en ongewonen studieijver van den anders zoo lastigen woelwater begint nu toch suspicie te krijgen, daalt van zijn troongestoelte af en nadert al dichter en dichter de plaats, waar slechts 'n plukje haar nog de aanwezigheid van een menschelijk wezen verraadt. Al was een regiment dragonders met vliegende vanen de studiezaal in komen rijden, de knaap had rustig door blijven lezen, want zijn geestdrift en vervoering heeft nu het toppunt bereikt. Slechts 2 personen schijnen voor hem te bestaan: Michael Strogoff en Ivan Ogareff. Daar staat de verrader met een degen in de vuist tegenover den blinden koet-

tot ondersteuning van zieken en hulp bij het begraven der dooden.

Getuigt dit alles niet van ontwikkeling en beschaving?

Men vergeet te veel, dat Curaçao arm is, doodarm ook aan eenige opvroolijkende vegetatie. Hier ziet men zeker niet armoediger hutten dan bijv. op Haiti, Sto. Domingo, Trinidad, Suriname; maar omdat deze woningen der armen alleen staan op een kale rots, zonder het minste lommer van weelderig tropischen plantengroei, maken zij ellendiger indruk dan elders.

Ook gaat X te ver, waar hij uit het ontbreken van landbouwkennis besluit tot volslagen gebrek aan energie. Weet hij dan niet, dat de arme buitenbevolking soms tot drieviermaal toe de maïs uitzaait en ook na herhaaldelijke mislukking van den oogst toch immer vol hoop blijft en opnieuw „planten" gaat, als er maar regen valt!

Zeker, onder de leiding van den heer RIJKENS wilde het werk niet vlotten, omdat het volk zijn taal niet verstond en zijn nieuwe werkmethode niet begreep. Maar ons werkvolk is overal gewild. Op Suriname, zoo staat in een officieel verslag te lezen, was men ten zeerste over hen tevreden. De West-Indische maildienst heeft altijd, en bij voorkeur, Curaçaosch werkvolk aan boord. Ook op andere booten vinden zij gemakkelijk een plaats.

Heeft X ooit gezien, met hoeveel energie men hier uit visschen gaat, mijlen ver in zee in een klein, smal kanoa? En wat een kolossale visschen brengen zij dikwerf niet thuis met hun „onbeholpen, primitieve methode," welke echter volgens Dr. BOEKE toch weinig gewijzigd zal kunnen worden.

Och, laat men toch ook eens oog hebben voor het vele goede, wat schuilt in ons arm volk, en niet voortdurend slechts wijzen op zijn fouten en gebreken.

Meenen wij toch niet, dat wij ons zelven verheffen, door anderen te verachten.

Helpen wij het volk om zich nog meer op te werken en geven wij het steun door onze bemoediging en waardeering. Dan zal het meer en meer deelachtig worden aan den zegenrijken invloed der beschaving.

Maar het begin van alles is, dat de hoog staande blanke zelf blijk geeft van beschaving door zich niet, zooals X, te laten bedriegen door uiterlijken schijn en kleur, maar volgens zuivere gegevens te schatten de innerlijke waarde van een mensch.

Het kerkelijk vraagstuk in Frankrijk.

De noodlottige uitslag der Fransche verkiezingen kan voor de Katholieken misschien één goed gevolg hebben: dat er meer eenheid komt in hun houding ten opzichte van de „Vereenigingen van Eeredienst."

Vóór de verkiezingen ontbrak die eenheid van inzicht en gezindheid in niet geringe mate. Met de progressisten en „gematigden," die Ribot en Aynard als hun aanvoerders erkennen, waren niet weinige Katholieken, die in de bekende suppliek aan de Bisschoppen van Brunetière c. s. hunne zienswijze en verlangens vrijwel vertolkt zagen, van oordeel, dat de Kerk zich bij de Scheidingswet diende neer te leggen en de „Vereenigingen van Eeredienst" uit de hand van de Regeering moest aanvaarden.

Verschillend waren de overwegingen, op grond waarvan men tot deze houding besloot. Sommigen gingen in hun optimisme zóó ver, dat zij de Scheidingswet, nadat deze in de Kamer aanmerkelijk gewijzigd en verzacht was, in zich aannemelijk, althans niet heelemaal onaannemelijk achtten; anderen ontveinsden zich allermist, dat dit monstrueuze product van anti-kerkelijken haat en bureaucratische geslepenheid de Kerk in zeer ernstige moeilijkheden zou brengen en groot nadeel zou berokkenen, maar zij oordeelden de aanvaarding der wet en de daarmee verbonden oprichting van de „Vereenigingen van Eeredienst" het minste van twee kwaden. Het grootste en uiterste kwaad bestond, en bestaat voor velen nog, hierin, dat de Kerk der Regeering en den overmoedigen sectarissen, door afwijzing der Scheidingswet, den oorlog verklaart, wijl deze afwijzing de Katholieken niet alleen te staan komt op het verlies van hun kerken en van elke erkenning of bescherming hunner kerkelijke rechten (!?), maar bovendien den anticlericalen hartstocht zal prikkelen en derhalve een verscherping van de wettelijke maatregelen tegen de Kerk en de Katholieken ten gevolge zou hebben.

Heel anders oordeelde het grootste deel der toonaangevende Fransche Katholieken, die in meerdere groote persorganen en de gezaghebbende „Etudes" (onder redactie der paters Jezuïeten) zijn welsprekende tolken vindt. De aanvaarding der Scheidingswet en de oprichting der „Vereenigingen van Eeredienst" beteekent voor hen niets anders en niet minder dan een slaafsche onderwerping van de Kerk aan den Staat, eene desorganisatie der kerkelijke hiërarchie, den langzamen, zekeren ondergang van de Kerk en het katholiek geloof in Frankrijk. Breedvoerig betoogen zij, dat de oprichting van de „Vereenigingen van Eeredienst" wel *voor korten tijd* den Katholieken het behoud der kerken kan verzekeren, doch dat daardoor *op den duur* juist verreweg de meeste, zoo niet alle tempels en bedehuizen voor de Katholieken zullen verloren gaan. Hun oordeel gronden zij vooral op de overweging, dat de Regeering desverkiezend over genoeg middelen blijft beschikken om de kerken te sluiten en dat in elk geval de „Vereenigingen van eeredienst" in de meeste parochiën na verloop van korteren of langeren tijd niet in staat zullen zijn om de voorwaarden te vervullen, waarvan de Regeering het gebruik der kerken heeft afhankelijk gesteld. In tegenstelling met de „gematigden" onder de Katholieken en de andere tegenstanders der anticlericale meerderheid zijn zij de meening toegedaan, dat de sectarissen driester en overmoediger worden, naarmate men hun meer toegeeft en dat derhalve alleen heil te verwachten is van een beslisten, desnoods werkdadigen tegenstand.

„In een land als het onze," lezen wij in de „Etudes," „is er slechts één middel om niet onderdrukt te worden, dat middel is zich te doen vreezen"......„De vijand zegt ons: „„Geeft uwe wapenen over"". Wij kunnen slechts één antwoord geven: „„Kom en neem ze""....Hij (de vijand der Kerk) zal, want het is een trouwelooze en lafhartige tegenstander, wijken (als de Katholieken zich verzetten), want zijn geheele taktiek laat zich samenvatten in deze woorden: „„Wanneer gij wijkt, ga ik vooruit; wanneer gij vooruit gaat, wijk ik."" Gaan wij derhalve vooruit."

(*De Tijd.*)

HET BELGISCHE KIESSTELSEL DER EVENREDIGE VERTEGENWOORDIGING.

Het vroegere kiesstelsel had voor gevolg, dat in de verschillende districten de mandaten in handen vielen van de dikwijls kunstmatige meerderheid. De evenredige vertegenwoordiging verdeelt de zetels der verschillende arrondissementen tusschen de gevormde partijen in evenredigheid van de respectievelijke krachten. Daar waar de volstrekte meerderheid of meerderheid van stemmen bestaat, is aan de eene zijde de gekozene en aan de andere zijde valt een groot aantal stemmen, soms op één na even groot, als nutteloos weg. De Belgische wet nu tracht, om het zoo uit te drukken, dit afval nog te benutten en tot eenige zetels te verwerken, of beter gezegd, zij berust niet op een alles beslissende meerderheid maar op een uit de verschillende proporties berekenden algemeenen deeler. Zoo dikwijls die deeler in het aantal uitgebrachte stemmen van een lijst begrepen is, zoo dikwijls heeft die lijst een zetel. Hoe wordt nu die algemeene deeler vastgesteld. Om dit te begrijpen moeten eerst eenige andere deelen der kieswet bekend zijn. Vooreerst moet men weten, dat de candidaten niet in alphabetische volgorde op de lijst behoeven te staan. Men kan ze doen volgens in een „orde de préférence", in korte woorden: de besten voorop. Nu kan men stemmen voor de geheele lijst en dan stemt men tegelijk de volgorde of men kan het puntje zwart maken achter den naam van een bijzonderen candidaat, en dan heeft de uitgebrachte stem de beteekenis, dat men dien candidaat verkiest boven de anderen. Zoo komt b. v. op de katholieke lijst van Brussel de heer Colfs op de 6e plaats. Deze is een bekend anti-militarist. Alle katholieke antimilitaristen nu zullen dien candidaat op de lijst nominatim aanduiden met het gevolg, dat hij bij den uitslag in plaats van 6 misschien 2 of 3 is.

Hetzelfde kan geschieden met de plaatsvervangende candidaten. Eenzelfde candidaat mag maar op één lijst voorkomen. Dus verschillende districten kunnen niet éenzelfde persoon als hun candidaat voorstellen. Wanneer de stemming afgeloopen is, telt het bureau het aantal lijststemmen en het aantal nominatieve stemmen te zamen en dit is het electorale cijfer van de lijst.

Stel nu b. v., dat men vier lijsten heeft: katholieken, liberalen, sosialisten en christelijke democraten en dat er 5 zetels vacant zijn.

Lijst	heeft voor stemmencijfer b.v.
1	24,000
2	11,000
3	9,000
4	3,000

Men deelt nu ieder van deze getallen 24,000, 11,000, 9000, 3000 achtereenvolgens door 1. 2, 3. 4 wijl er 4 lijsten zijn. De quotienten van die getallen worden dan gerangschikt volgens hun grootte en men neemt dan de vijf grootste cijfers, omdat er vijf zetels zijn dus 24,000, 12,000, 11,000, 9000, 8000. Het laatste en kleinste van deze cijfers, in casu 8000, is nu de fameuze algemeene verkiezingsdeeler. Zoo dikwijls nu deze algemeene deeler in het stemmencijfer

---

sier van den czaar, slechts gewapend met een klein siberisch jagersmes. Reeds tweemaal heeft het mes van den blinde meesterlijk den stoot van den verrader gepareerd, maar daar werpt Ivan als een getergde tijger zich voor de derde maal op zijn slachtoffer, de klingen kletteren, schieten vonken en......

Een frissche oorveeg bonst het ventje opeens uit zijn tooverwereld in de koude werkelijkheid. Door een dito geheel opgefrischt, voelt hij zich bij zijn kraag gegrepen, omhoog geheschen, voor het raam op zijn knieën gedeponeerd, en ziet, o namelooze smart, het corpus delicti in handen van den surveillant, die den pik op hem heeft. Wat zou hij het weken strafschrijven en niet rooken, wat hij uit ondervinding weet, dat voor zijn misdrijf in het zout ligt, gaarne verdubbeld zien, indien hij zijn boek maar terugkreeg, indien hij maar mocht weten, hoe het met zijn held, hoe het met zijn Michaeltje afliep. IJdele hoop, het boek is en blijft bij zoo menig ander in verzekerde bewaring, en als later de vacantie, o zalig genot, in het land is, dan vinden de oudelui van het ventje, hun lieveling nauwelijks in de ouderlijke woning gearriveerd, half in zijn haastig uitgepakten koffer gezeten, verslonden in een boek van Jules Verne, iets wat steeds een onoplosbaar raadsel voor hen geweest is.

In dien het iemand gegeven ware de gedachten te lezen en het gepeins gade te slaan van al die krullebollen, die in de bedompte atmospheer van de studiezaal over hun boeken gebogen zitten, het zou hem een dosis menschen- en karakterkennis verschaffen, waarmede men in het voordeel der jeugd zou kunnen woekeren, waarmede men een lijvig boekdeel over opvoedkunde zou kunnen vullen. De zoogenaamde groentjes denken en peinzen aan niets anders dan aan het ouderlijk huis: „Nu zijn zij thuis aan het eten; „het is vandaag Donderdag, het zal „dus wel biefstuk zijn. Dat is heel „wat anders dan worst met die akelige zuurkoolstamp. Hé, ik zou nog „wel eens mee willen doen. Hoe „lang duurt het nog voor het vacantie is"? enz. Een ander reeds in zijn tweede kostschooljaar, bijna geen dag zonder straf, verlangt ook al hard van de schoolbanken verlost te worden. Officier worden is zijn ideaal. En hij ziet zich in zijn verbeelding een peleton miliciens met bulderende stem een gezwinde lading commandeeren, hij ziet zich zelf midden in den kruitdamp met onblooten degen het eerst in de poeri binnendringen en alles neerhouwend, wat hem in den weg treedt, de hollandsche driekleur op de veroverde benting planten. Een derde voelt zich meer getrokken tot een minder bloedigen levensloop. Priester, meer nog. missionaris wil hij worden, en ziedaar de bron van al zijn gepeins. Met een enorm kruis in de hand de wildernis in te galoppeeren; loerende tijgers, sissende slangen, brullende leeuwen te trotseeren, zich midden in de wampongs der Indianen te wagen om die duizende woeste kanibalen te gaan bekeeren, ziedaar waarover hij nooit peinzensmoede wordt. Wat er van het eerste kereltje zal worden, valt nog slecht te zeggen, maar dat van nummer twee een flink degelijk officier zal groeien, en nummer drie als missionaris nog menig zieltje in den hemel zal helpen, ik geloof niet, dat deze bewering te boud zijn zal.

Hetzelfde wat de schooluren zijn voor de jeugd in het algemeen, zijn de lesuren voor de kostschooljeugd. Hierover dus in bijzonderheden te treden, is onnoodig, beide worden om het hardst gehaat, verfoeid; getuige de wolk van gedruktheid bij het begin, de glimp van louter pret bij het eind van elke les op elk rondopenhartig jongensgelaat. Zelden echter verdwijnt die glimp, indien hij zich onder zijn kornuiten in de recreatie bevindt. Daar rookt hij zoo goed zijn sigaartje en dikwerf met vrij wat meer zwier als zijn papa de fijnste manilla, daar kaart en biljart hij even deftig als dezelfde in de Buiten-Societeit, eindelijk daar stoeit en ravot hij, indien hij slechts een oogenblik uit het gezicht van den surveillant is, zooals slechts alleen een jongen ravotten kan. Stoeien is streng verboden en het is goed dat het verboden is, maar dat schijnt er zoo bij de jongens ingeroest, ook eigenlijk zoo allernatuurlijkst, dat ik bepaald in staat zou zijn het een jongen kwalijk te nemen, indien hij niet van de afwezigheid van den onverbiddelijken surveillant gebruik maakte om zijn stoeilust eens van harte bot te vieren. Maar daar is geen gevaar voor, want in zulke hoogst exceptioneele gevallen lijkt de zaal in een tournooiveld herschapen. Vriendschappelijke klappen, stompen en duwen vallen als een malsche regen op de rollende en juichende jongeluidjes neder, zij genieten met volle teugen, waarlijk en een instantanée van dat tooneel zou geld waard zijn. Jammer, dat die buitenkansjes zich zoo hoogst zelden voordoen.

(*Wordt vervolgd.*)

—(:o:)—

van een lijst begrepen is, heeft die lijst een zetel. De eerste lijst heeft heeft dus drie zetels, de tweede 1, de derde 1 en de vierde 0. Een lijst moet dus in het voorgestelde geval 8000 stemmen hebben om een zetel te bekomen. Nu komt het geval, wat meestal plaats heeft, dat een lijst meer candidaten bevat dan zij zetels kan bekomen. Wie zijn nu de gekozenen. Op het eerste oog schijnt dit eenvoudig. Men zou zeggen de volgorde der lijst wijst de gekozenen aan en in lijst 1, welke 3 zetels heeft en 4 candidaten, valt de 4e candidaat weg. Ook hierin voert de Belgische kieswet de proportioneele berekening door en dit is billijk. Er komen hier n. l. twee elementen in het spel. 1o. de lijststemmen welke de volgorde der lijst goedkeuren, 2o. de nominatieve stemmen, welke aan een bijzonderen candidaat den voorrang geven. Er ontstaat hier dus een soort van conflict: de lijststemmen plaatsen b. v. nº. 3 op de derde plaats, maar de nominatieve stemmen, welke hij in groot aantal bekomen heeft, willen hem boven de anderen plaatsen. Aan beide eischen moet voldoening geschonken worden, want de eene stem is zooveel waard als de andere. De algemeene deeler komt nu weer te pas.

Nemen we de 4 candidaten van lijst 1, de heeren A, B, C, en D. Het aantal lijststemmen van lijst 1 bedroeg 24000 minus het aantal nominatieve stemmen 5500=18,500. Ieder gekozene moet het aantal stemmen van den algemeenen deeler, dus 8000 bedragen. Men neemt nu de candidaten in de volgorde van de lijst.

A heeft 300 nom. stemmen. Om het aantal 8000 te bereiken worden hem als eerste van de lijst 7,700 lijststemmen gegeven. Wat er nu nog overschiet van de lijststemmen kan C als derde van de lijst bekomen. Daar er nu 7,700 plus 7,300 = 15000 lijststemmen voor A en B gebruikt zijn, zijn er nog 3,500 voor hem. Hij heeft echter 4000 nom. stemmen dus te zamen 7,500. Hij bereikt de 8000 niet maar wordt in dit geval toch gekozen omdat er 3 zetels zijn en D niets anders heeft dan zijn 500 nom. stemmen. Had echter D. b.v. 8000 nom. stemmen dan ging hij boven C, omdat C aan nom. en lijststemmen maar 7,500 bereikt heeft. Zoo zijn de twee elementen gecombineerd en ieder heeft de hem toekomende plaats. Ziedaar in het kort en zoo duidelijk mogelijk in hoofdzaak het bekende, veelbesprokene, maar gewoonlijk niet begrepene Belgische kiesstelsel. Het is vernuftig uitgedacht en biedt vele voordeelen. Vooreerst, gelijk het in het begin reeds werd gezegd „het voordeel, dat er zoo weinig mogelijk afval van stemmen is. De verschillende fracties bekomen inderdaad, wat zij bekomen kunnen, dan de herstemmingen zijn vermeden en er is veel minder gevaar voor kiesgeknoei. Het is nog al gecompliceerd, maar het eenige nadeel daarvan is, dat de bureau's na de stemming wat meer te cijferen hebben, want de taak van den kiezer is niet ingewikkelder dan bij andere kiestelsels.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Havennieuws.

Zondagmorgen ll. stoomde H. M. *Kortenaer* onze haven weer binnen. De H. E. G. Heer Gouverneur met gezelschap, behalve den heer W. Versluijs, keerde met dezen oorlogsbodem terug van zijn inspectiereis naar de bovenwindsche eilanden.

Bij proclamatie van 17 Juni nam Z. H. E. G. het dagelijksch beheid van zaken over van den Onder-Voorzitter van den Raad van Bestuur Mr. Nuijens.

Onderwijs.

De Eerw. Zusters Dominicanessen

Georgine en Agnes (M. Meyel en M. Roozen) hebben gisteren en vandaag met goed gevolg het examen afgelegd voor hulponderwijzeres. Onze hartelijke gelukwenschen.

De nieuwe Onderwijzeressen zullen zich Donderdag a. s. met de *Christiansted* naar St. Martin begeven om de onderwijskrachten der R. K. Scholen op de bovenwindsche eilanden te versterken.

* *
*

In *De Vacatuur* lazen wij een Oproeping, onderteekend door den Inspecteur van het landbouwonderwijs, P. van Hoek, voor twee onderwijzers derde klasse, die de bevoegdheid bezitten tot het geven van schoolonderwijs in land- of tuinbouwkunde. Zij zijn bestemd voor Aruba en St. Martin. Als maximum-jaarwedde zal hun worden toegekend f 1600. Sollicitaties werden ingewacht vóór 15 Juni ll.

Gestrand.

De bijlander *Cornelia* is van nacht van zijn anker geslagen en zoo door stroom en wind naar de westzijde onzer haven gedreven op de ondiepe rifbanken. Er was nog heel wat mannenkracht voor noodig om dit klein scheepje, zonder lading, weer vlot te krijgen; wat toch na ruim een uur harden arbeids gelukte.

Marine.

Bij Kon. besluit is met ingang van 1 Juni de kapitein ter zee W. F. H. baron Van Asbeck eervol ontheven van den waarneming der betrekkingen van chef van den Marinestaf en van de afdeeling Defensie en Personeel bij het Departement van Marine, en zijn deze betrekkingen alsdan opgedragen aan den kapitein ter zee J. Cardinaal.

St. Martin.

Men schrijft ons van St. Martin: Vrijdag morgen 8 Juni kwam de *Kortenaer* voor Saba ankeren en Zaterdag 9 Juni, omstreeks 2 uur in den middag voor St. Martin onder donder en bliksem. We hebben dien dag zoo veel regen gehad, dat ons eiland weer in een paradijs is herschapen. De inspectie der katoenvelden kon niet plaats hebben om het natte weer.

Des Zondags ging de Gouverneur met zijn adjudant, de gezaghebber en twee officieren van H. M. *Kortenaer* bij den leeraar der Methodisten ter kerke.

Maandag bezocht de Gouverneur met gevolg de Bijz. School op Simsonsbaai, ook werden nog enkele gouvernementsscholen bezocht.

Maandagmiddag hebben we hier heerlijk genoten van een keurig concert, dat dankbaar werd genoten. Den volgenden dag vertrok de Gouverneur weder met de *Kortenaer*.

A. N. V.

Het Jaarverslag van het Hoofdbestuur herinnert met groote voldoening aan de oprichting der Groep Nederlandsche Antillen.

„Tot stand gekomen in den aanvang van het jaar, bereikte zij eene voor dit kleine gebied onverwachte hoogte.

Het bleek duidelijk, dat er groote behoefte was aan onze vestiging in die kolonie, welke thans geheel in het Verbond medeleeft.

Het Hoofdbestuur steunt ook deze Groep naar vermogen. Haar werden twee beurzen, ieder van f 500.—, toegekend voor jongelui uit de kolonie, die in Nederland worden opgeleid voor het onderwijs, om zich daaraan na terugkeer in de kolonie te wijden.

Pogingen worden door ons gedaan om de handelsbetrekkingen tusschen Nederland en de kolonie te doen toenemen.

Het Hoofdbestuur tracht het Gescheid-, Taal-, Land- en Volkenkundig Genootschap op Curaçao van hieruit te steunen.

Het groepsbestuur leverde de stof voor een Curaçao-nummer van Neerlandia, zooals België en Suriname vroeger deden voor nummers, aan haar gebied gewijd."

Op de vergadering van het Hoofdbestuur op 28 April ll. gehouden, was als genoodigde van het Hoofdbestuur, tegenwoordig de heer A. E. J. van den Brandhof, wiens naam, als vertegenwoordiger onzer groep, nu op den omslag van *Neerlandia* voor het eerst is weggelaten.

Op het einde dezer Bestuursvergadering werden door Dr. Kiewiet de Jonge ten afscheid eenige hartelijke woorden gericht tot den heer van den Brandhof, nu Z. W. E. G. niet langer tot het Bestuur zal behooren.

Op dit punt is derhalve door het Hoofdbestuur volledig het verlangen van de laatste algemeene Vergadering onzer Groep ingewilligd.

Maatschappij tot Zoutwinning op het eiland St. Martin.

Op de gehouden buitengewone algemeene vergadering van aandeelhouders in bovengenoemde maatschappij is voorzien in de vacature van het bestuur en zijn tot commissarissen benoemd de heeren H. J. Cornelius Cohen, C. Blatt en G. H. Poelders.

Laatstgenoemde zal tijdelijk het directeurschap waarnemen.

Tevens werd in die vergadering besloten, dat door het thans gekozen bestuur stappen zullen worden gedaan tot eventueelen verkoop van de concessie der maatschappij.

Sigarettenfabrieken in Venezuela.

De minister van Landbouw, Nijverheid en Handel brengt ter kennis van belanghebbenden, dat 5 Februari j.l. de regeering van Venezuela met de vertegenwoordiger van een aantal daar te land werkende sigarettenfabrieken een overeenkomst heeft gesloten, waarvan de volgende bepalingen de voornaamste zijn:

Een ingevolge de overeenkomst op te richten vereeniging (inmiddels opgericht als naamlooze vennootschap met een kapitaal van 42 milioen bolivares, onder den naam van „Fabrica Nacional de Cigarillos") verkrijgt het uitsluitend recht tot vervaardiging van sigaretten, bestemd voor het gebruik en voor den uitvoer. Zij mag het benoodigde sigarettenpapier alleen koopen van de Regeering, die harerzijds zich verbindt, geen sigarettenpapier aan anderen te zullen verkoopen, noch aan iemand te zullen veroorloven, dit in te voeren. De bedoelde onderneming verkrijgt het uitsluitend recht, sigaretten uit den vreemde aan te voeren.

De duur der verbintenis is tien jaren.

„St. Ct."

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Nicasia Alvarez. Maria Correa, Virginia de Castro, Andres de Castro, John P. Evertsz, Felicita Sosa Guatiere, Edward Jesurun, Derike Kwaka, Regulo Blanco León, Ramiro Leal A., Maduro La Rosada, Eufenia Martinez, Antonia Overman, Domenilia Piter de Henriques, Redactie „De Courant", Anita Thoses.

Aangeteekende stukken: Andres P. de Jongh for Mr, Hans Stumpf, L. C. C. Hueck, G. A. Pinedo P., Th. v. d. Sadelhof para entregar Bernadina Streedels, Johana Scholte c|o Lilia van Dijk.

Buitenland.

BELGIE.

Onder den titel van „'s Lands voorspoed" schrijft het „Hbl. van Antwerpen":

„Het clericaal gouvernement is de ondergang van België". Och arm!

„Zoo leeren de tegenstrevers in hunne schandalige kiesgazetjes, waarin zij de geestverstomping tot een systema invoeren.

„Het is onloochenbaar dat de uitbreiding en ontwikkeling van handel en nijverheid in ons land vergezeld zijn gegaan van de toeneming van algemeenen welstand en van den voorspoed der natie.

„We zullen nu zoo onnoozel niet zijn als de Antwerpsche liberalen, die den voorspoed van Antwerpen het uitsluitend werk heeten van het knap en verlicht gemeente-bestuur.

„Wij antwoorden enkel op het verwijt, als zou het clericaal gouvernement de ondergang van België zijn en wij zeggen:

„In 1884, toen onze clericalen aan het bewind kwamen, vertegenwoordigde de bijzondere handel (in- en uitvoer samen, ongerekend doorvoer) eene totale waarde van 2 milliard 673 millioen; vandaag na 22 jaren clericale regeering, is die waarde bijna verdubbeld en bereikt nagenoeg 5 milliard.

„Volgens de statistieke gegevens eener door de Engelsche regeering uitgegeven officieele uitgave, komt België op den vijfden rang tusschen de naties der wereld, onder oogpunt van

de waarde van den bijzonderen handel—alleen Engeland, Duitschland, de Vereenigde Staten en Frankrijk staan vóór ons—maar, onder oogpunt der betrekkelijke waarde, 't is te zeggen gerekend per hoofd van bevolking, staat België aan 't hoofd der natiën.

„De scheepvaartbeweging is geklommen, bij de aankomst, van 4.072.987 ton in 1884 tot bijna 12 millioen ton in 1905, 't is te zeggen driemaal meer.

„In de spaarkas was in 1884 gestort 165,960,544 fr.—op 31 December 1904 bedroegen de stortingen een totaal van 785,738,020 fr. op 2,209,785 spaarboekjes en loopende rekeningen.

„In 1888 waren er in 't geheel 9600 boekjes op de lijfrentekas. Weet ge hoeveel er waren einde 1904? Niet minder dan 726.257.

„Op 31 December 1904 bedroeg het aantal maatschappijen voor aanbouw van werkmanswoningen, bij de Spaarkas aangesloten 166, Zij ontvingen van de Spaarkas voorschotten voor een totaal van 62,169,733,09 fr.

„De Belgische rente staat de hoogste van al de Europeesche renten.

„Bewijzen deze cijfers niet ten overvloede, dat het gouvernement er in gelukt is, zoo door een oprecht liberaal beheer—liberaal in den besten zin des woords—als door eene wijze economische politiek, onze nijverige bevolking te helpen, het meest mogelijke profijt te trekken uit 's lands hulpbronnen en 's lands bedrijvigheid.

„Intusschen gaan handel, nijverheid, scheepvaart, enz. in Frankrijk voortdurend achteruit.

„Waarom dit verschil? Omdat men in Frankrijk doet aan anti-clericale politiek en hier aan zakenpolitiek. Stemmen voor de anti-clericalen is stemmen voor den zekeren achteruitgang van het land."

—Het katholieke ministerie in België is behouden gebleven. Er moest gestreden worden om 85 Kamerzetels in Brabant, Antwerpen, West-Vlaanderen, Namen en Luxemburg. En die strijd zou, volgens de voorspelling der liberale bladen, zeker en beslist eindigen met een nederlaag der clericale Regeering „honni de tous", gehaat door allen. Welnu, de doodgravers à la Peer Van Humbeeck hebben hun steken en beffen kunnen opbergen, want de „lieden, welke zij vermoord hebben, maken het vrij wel." Het katholiek ministerie is behouden met eene meerderheid van—volgens de berekening van het „Hbl. van Antwerpen"—veertien zetels.

Deze uitslag, zegt het blad, in een extra-editie, zal door heel het behoudsgezinde land met eenen eindeloozen juichkreet worden onthaald.

„De geweldigste stormloop, die sedert 23 jaren tegen de conservatie regeering werd gewaagd, door de verbonden oppositiepartijen, is op de ellendigste wijze mislukt.

„Het ministerie was onwederroepelijk veroordeeld, zoo werd het in liberale en socialistische gazetten sedert meer dan drie maanden rond gebazuind.

„Wiskundig had M. Lorand het uitgerekend dat de cartelpartijen 11 zetels zouden veroveren en dat de katholieke partij twee stemmen minderheid in de Kamer zou hebben.

„Het conservatieve land heeft gesproken en het antwoord is: een nieuwe, groote zegepraal voor de regeering.

„Het ministerie behoudt 14 stemmen meerderheid in de Kamer.

„Wij verliezen een zetel te Namen, een zetel te Dinant en een zetel te Antwerpen. (Er zullen dus drie herstemmingen moeten plaats hebben. Red.)

„Overal in het Vlaamsche land is het Cartel verpletterd: te Turnhout, te Mechelen, te Leuven, te Brugge, te Oostende, te Ieper, te Rosselaere, te Kortrijk, overal heeft het Cartel niet het minste voordeel gebracht aan de oppositie en deze integendeel stemmen doen verliezen.

„De uitslag der kiezing te Antwerpen is een teleurstelling geweest in zoover dat wij een zetel verliezen en M. de Meester niet herkozen is.

Uit de cijfers, welke het blad geeft betreffende den uitslag te Antwerpen, blijkt, dat de liberalen aldaar een groot aantal stemmen hebben gewonnen, n. l. 7000—vermoedelijk een uitvloeisel van de oneenigheid over de bekende quaestie der haven- en vestingwerken—tegenover de katholieken 500, terwijl de socialisten 800 en de christen-democraten bijna 1700 stemmen verliezen. Doch de katholieken behouden in het land de meerderheid en dat is de hoofdzaak. Zij behouden eene meerderheid, grooter dan minister Woeste er in 1900 ooit eene voorzag onder het stelsel van het proportioneel kiesrecht. Zij hebben dus alle reden om tevreden te zijn, daar zij binnen twee jaar niets te verliezen hebben doch slechts kunnen winnen. Het katholieke ministerie-De Smet zal dus in 1907 zijn zilveren jubilé mogen vieren. Met onze zuidelijke katholieke broeders roepen wij van harte: „leve het ministerie!

Reuter maakt een ietwat andere—niet te controleeren—berekening dan het „Hbl. v. Antwerpen" en komt tot de conclusie, dat de meerderheid der Regeering niet 14 maar slechts 12 stemmen zal bedragen. Dat verschil van cijfers is trouwens onder de eerste berichten over parlementaire verkiezingen een van de gewone verschijnselen. Onder herkozenen behooren o. a. de heeren Schollaert, president der Kamer, de Trooz minister van binnenlandsche zaken, Van der Bruggen, minister van landbouw, Beernaert, oud-minister-president en minister van staat, en Liebaert, minister van spoorwegen. De schismocraat Daens is te Brussel gevallen en ziet zijn zetel ingenomen door een liberaal.

„Over het geheel," zegt de particuliere berichtgever van het "Hbl." „is de verkiezing, dat moet erkend worden, een ontgoocheling geweest voor de oppositie, die bij den grooten vooruitgang van de liberale denkbeelden in de groote steden, zooals Brussel en Antwerpen, een betere verwachting had van den uitslag van den heden gevoerden strijd. Zij hoopte dat de verkiezing zou leiden tot ontbinding der Kamer; maar de clericale regeering kan met haar meerderheid van 12 stemmen in de Kamer en haar groote meerderheid in den Senaat, gerust aan het bewind blijven." Juist! Dit is voor ons een voldoende reden om ons over den uitslag te verheugen.

FRANKRIJK.

Aangaande de gehouden Fransche bisschopsconferentie—die op 30 Mei te Parijs begon—meldt de „Univers", dat aan de hoogw. kerkvoogden van Frankrijk een reeks vragen zou worden voorgelegd, gesteld door Z. H. den Paus naar aanleiding van de Scheidingswet. Op deze vragen hadden de bisschoppen na onderling te hebben beraadslaagd, eenvoudig bevestigend of ontkennend te antwoorden. Hiertoe en hiertoe alleen zal zich de arbeid der conferentie bepalen. Aan de pers zal onder geen enkelen vorm eenige mededeeling worden gedaan, en vermoedelijk zullen de bisschoppen zich, evenals de kardinalen in het Conclave, onder eede verplichten tot stilzwijgendheid. De doorluchtige prelaten zullen in het aartsbisschoppelijk paleis noch hun intrek nemen, noch er den maaltijd gebruiken. Vermoedelijk zou de conferentie reeds den volgenden dag geëindigd zijn.

Advertentien.

Oproeping.

Al degenen, die iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn aan wijlen Mevr: *Margriet Comenencia*, weduwe van *Rainas Laurens*, worden beleefd verzocht om binnen 14 dagen hun rekening in te zenden of het verschuldigde te betalen ten kantore van den ondergeteekende. Wordende tevens DE ERFGENAMEN van voornoemde *Margriet Comenencia* hierbij opgeroepen zich te willen aanmelden bij den ondergeteekende.

Curaçao den 15 Juni 1906.

den curator,

H. H. R. Chapman.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1906.	Caracas	Zulia.	Philad.	Marcb.	Carcas.	Zulia.
Vertrekt van New-York	April 28	Mei 5	Mei 12	Mei 19	Mrt. 26	Juni 2
Komt aan te San Juan	Mei 3		17		31	
Vertrekt van „	4		18		Juni 1	
Doet Curaçao aan	6		20		3	
Komt aan te La Guaira	7	12	21	26	4	9
Vertrekt van „	9	13	23	27	6	10
Komt aan te Pto. Cabello	10		24		7	
Vertrekt van „	11		25		8	
Komt aan te Curaçao	12	14	26	28	9	11
Vertrekt van „	13	21	27	Juni 4	10	18
Doet La Guaira aan	14		28		11	
„ Ponce „					13	
„ San Juan „	16		30			
Komt aan te New-York	21	28	Juni 4	11	18	25

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida	Zulia
Vertrekt van Curaçao	Mei 7	Mei 14	Mei 21	Mei 28	Juni 4	Juni 11
Komt aan te Maracaibo	8	15	22	29	5	12
Vertrekt van „	11	19	25	Juni 2	8	16
Komt aan te Curaçao	12	20	26	3	9	17

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO